

Конфлікти в школі - види, шляхи вирішення, профілактика

Конфліктні ситуації неминучі. Однак з кожного випадку можна витягти як негативні, так і позитивні результати. Все залежить від того, наскільки вірно проаналізовано причини конфлікту.

В кожному випадку можливий конструктивний і деструктивний спосіб вирішення конфлікту:

1. При конструктивному способі підсумки конфліктної ситуації влаштували всіх зацікавлених учасників.
2. При деструктивному варіанті хтось (можливо, всі залишилися незадоволеними).

Розберемо конфліктні ситуації докладніше.

УЧЕНЬ – УЧЕНЬ

Конфлікти між дітьми, як внутрівікові, так і міжвікові – справа буденна. Учитель у цьому випадку виступає у ролі спостерігача, він може допомогти у вирішенні спірної ситуації.

Чому виникають

1. Перша причина виникнення конфліктних ситуацій між учнями – це вік. Агресія в молодшій школі – це результат недостатньої соціалізації. Діти ще не розуміють, як поступати по відношенню до інших людей, не усвідомлюють різниці між «можна» і «не можна».
2. Конфлікти в середній школі – більше усвідомлені. Учень розуміє різницю між добром і злом. Тут багато чого залежить від виховання, авторитету

вчителя, як спостерігає боку. Ускладнюються і безпосередні причини розбіжностей. Поряд зі звичайними дитячими образами з'являються боротьба за лідерство в групі, боротьба між групами, особисте суперництво.

3. Один з найбільш небезпечних видів конфліктів – соціальний. Діти з повних сімей часто конфліктують з дітьми з неповних. Результатом може бути як неконтрольована агресія з будь-якої сторони, так і спроба замкнутися. Дуже важливо вчасно виявити проблему і вирішити оптимальним способом.
4. Також нерідкі етнічні конфлікти, коли в класі навчаються представники різних етнічних груп.

Шляхи вирішення

У ряді випадків конфліктна ситуація вирішується всередині групи, без втручання сторонніх. Однак важливо за нею стежити, направляти і контролювати:

1. **Роль вчителя.** Одна з профілактичних заходів – максимальна згуртованість дитячого колективу. У школах влаштовуються різноманітні заходи, конкурси. При цьому важливо стежити, щоб не виник міжкласовий конфлікт.
2. **Роль батька.** Однак не завжди педагог в сучасній школі має достатній авторитет в учнів. Свою роль у вирішенні конфліктних ситуацій грають і батьки. Спосіб врегулювання в даному випадку залежить від відносин у родині. Приміром, якщо стосунки батьків з дітьми напружені, не варто розмовляти по душах, батьки просто не зможуть викликати дитину на відвертість. В такому випадку краще підібрати відповідну історію «з життя» та викласти в «потрібний момент».

УЧЕНЬ – УЧИТЕЛЬ

Конфліктна ситуація між учнем і вчителем – одна з найпоширеніших у шкільному середовищі. Умовно такі ситуації можна поділити наступним чином:

1. **Конфлікти, що виникли у зв'язку з поганою успішністю або неуспішністю** учня, а також при виконанні різноманітних позанавчальних завдань.
2. **Реакція педагога на порушення** учням певних правил поведінки у навчальному закладі та за його межами. Найчастіше причина – в не змозі педагога оцінити ситуацію і правильно проаналізувати поведінку учня. Як наслідок – неправильні висновки про події. Учень з такими висновками не згоден, в результаті виникає конфліктна ситуація.

Чому виникають

Серед загальних причин конфліктів можна виділити:

1. **Різний статус і життєвий досвід** учасників проблемної ситуації, що визначає їх поведінку.
2. **Неможливість поглянути на конфлікт «з боку».** Одна проблема очима педагога і учня бачиться по-різному.

Шляхи вирішення

1. **Не допускається підвищення голосу на учнів.** Це може призвести лише до загострення проблемної ситуації. На будь-яку реакцію з боку учня необхідно реагувати спокійно, контролюючи емоції.
2. **Потрібно ретельно продумувати розмови з учнями.** Якщо потрібно когось покарати, це необхідно зробити максимально коректно, не ставлячи на загал. Якщо джерелом конфлікту є проблемний учень, його можна додатково стимулювати, наприклад, давши важливе завдання.

Способи профілактики шкільних спорів

У багатьох випадках запобігти конфлікт допоможе правильна діагностика ситуації. Кожному загостренню проблеми передують передконфліктна ситуація, пропрацювавши яку, можна уникнути агресії.

1. Один із способів запобігання конфліктів – спостереження за учнями, пошук спільних інтересів, цілей. Якщо учні будуть об'єднані якоюсь метою, багато проблем просто знімаються.
2. Інші проблеми (ревності, особисті мотиви) вирішуються індивідуально. У деяких випадках достатньо просто поговорити, в інших – необхідна допомога професійного дитячого психолога.

У будь-якому випадку дуже важливо не упустити момент. Якщо конфлікт увійшов в активну стадію, вживати заходів по його запобіганню вкрай важко.